

Lovforslag nr. L 47. Fremsat den 30. oktober 1996 af erhvervsministeren (Mimi Jakobsen)

Forslag

til

Lov om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og tilhørende statslig medfinansiering¹⁾

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde

§ 1. Loven har til formål at fastlægge administrationen af tilskud til Danmark fra Den Europæiske Regionalfond (Regionalfonden) i overensstemmelse med de regler og retningslinier, der følger af Traktaten om Den Europæiske Union, gældende Rådsforordninger og beslutninger truffet af Europa-Kommissionen.

Stk. 2. Loven har endvidere til formål at fastlægge administrationen af den statslige medfinansiering af Regionalfondens aktiviteter på en ensartet og decentral måde.

§ 2. Tildeling af tilskud fra Regionalfonden har til formål at udligne de største regionale skævheder i Fællesskabet ved at deltage i udviklingen og strukturtilpasningen af de områder, der er bagefter i udvikling og i omstillingen af industriområder, der er i tilbagegang.

Stk. 2. Regionalfondens indsats er i Danmark koncentreret om gennemførelsen af aktioner:

- a) under mål 2 – omstilling i de regioner, grænseregioner eller dele af regioner, der er hårdt ramt af den industrielle tilbagegang,
- b) under mål 5b – fremme af udviklingen af landdistrikterne ved at lette landdistrikternes udvikling og strukturelle tilpasning,
- c) der er af særlig interesse for Fællesskabet, i form af fællesskabsinitiativer og pilotprojekter.

Stk. 3. De i stk. 2 nævnte aktioner gennem-

føres primært ved programmer under de enkelte mål og fællesskabsinitiativer, samt ved selvstændige pilotprojekter.

Kapitel 2

Administrationens organisering

§ 3. Erhvervsministeren er den øverste ansvarlige myndighed for administrationen af Regionalfonden i Danmark og tilhørende statslig medfinansiering samt koordineringen af denne indsats. Erhvervsministeren kan træffe afgørelse om tilsagn om og udbetaling af tilskud, herunder forskudsvis udbetaling, fra Regionalfonden og tilhørende statslig medfinansiering. Afgørelser om tilsagn træffes som udgangspunkt på baggrund af en regional indstilling.

§ 4. Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om administrationen af tilskud fra Regionalfonden i Danmark og tilhørende statslig medfinansiering.

Stk. 2. Tilskud kan nedsættes helt eller delvist, og et allerede udbetalt tilskud kan kræves tilbagebetalt helt eller delvist, eventuelt med tillæg af renter, hvis det konstateres, at

- 1) projektet ikke gennemføres i overensstemmelse med de forud godkendte planer,
- 2) de opstillede betingelser til denne lov eller de gældende forordninger på området ikke opfyldes, eller
- 3) forudsætningerne for tilsagn om tilskud i øvrigt er væsentligt ændrede.

¹⁾ Jf. Rådsforordning 2081/93, 2082/93 og 2083/93, alle af 20. juli 1993.

Stk. 3. Der kan i konkrete tilfælde gives tilladelse til, at en privat eller selvejende projekt-administration får udbetalt forskud eller modtager afsluttende betaling under forbehold af det endelige regnskabs godkendelse, selv om beløbet endnu ikke er modtaget fra Europa-Kommissionen.

§ 5. Erhvervsministeren er ansvarlig for kontakten til Europa-Kommissionen med henblik på indgivelse af ansøgning om geografisk afgrænsning af støtteberettigede områder samt udviklingsplaner og ansøgningsdokumenter, der skal danne grundlag for Europa-Kommissionens tildeling af midler fra Regionalfonden til Danmark med henblik på i et partnerskab med Europa-Kommissionen at virkeliggøre Regionalfondens målsætninger i Danmark.

§ 6. Henlægger ministeren sine beføjelser efter loven til Erhvervsfremme Styrelsen, kan ministeren fastsætte regler om klageadgang, herunder at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Overvågningsudvalg

§ 7. Erhvervsministeren kan nedsætte overvågningsudvalg for de programmer og initiativer, hvor erhvervsministeren er koordinerende myndighed.

Stk. 2. Medlemmerne af overvågningsudvalgene repræsenterer Europa-Kommissionen, Den Europæiske Investeringsbank, Erhvervsministeriet, andre involverede ministerier, arbejdsmarkedets parter, amtskommunale og kommunale organisationer og eventuelt særligt interesserede organisationer. Erhvervsministeren kan, efter udtalelse fra vedkommende overvågningsudvalg, træffe beslutning om udpegning af yderligere medlemmer, hvis det skønnes hensigtsmæssigt. Der udpeges tillige suppleanter.

Stk. 3. Erhvervsministeriet varetager formandskabet og sekretariatsfunktionen i overvågningsudvalgene.

Stk. 4. Medlemmer af og suppleanter til overvågningsudvalgene udpeges for et tidsrum svarende til det pågældende programs varighed.

Stk. 5. Overvågningsudvalgene fastsætter selv deres forretningsorden i overensstemmelse med de til enhver tid gældende forordningers og programmets bestemmelser.

Regionale udvalg

§ 8. Erhvervsministeren kan pålægge amtskommuner, Københavns og Frederiksberg kommuner og primærkommunerne at nedsætte regionale udvalg. De regionale udvalg har til opgave at indstille projekter til erhvervsministerens endelige godkendelse, jf. § 3.

Stk. 2. Det regionale udvalg fastlægger i sin forretningsorden, hvilken myndighed der varetager formandskabet og sekretariatsfunktionen for udvalget.

Stk. 3. Myndighederne, der nedsætter det regionale udvalg, skal påse, at indstillingerne er i overensstemmelse med gældende forordninger, med programmernes udvælgelseskriterier, prioriteter og finansieringsplaner.

Stk. 4. Erhvervsministeren kan, når særlige forhold taler derfor og efter fastsættelse af nærmere regler herom, bemyndige regionale udvalg til at træffe afgørelser om tilsagn om og udbetaling af tilskud fra Regionalfonden.

Kapitel 3

Regnskaber mv.

§ 9. Erhvervsministeren har ansvaret for, at der gennemføres kontrol og tilsyn med regionalfondsfinsansierede foranstaltninger, herunder at der sker regnskabsaflæggelse, revision og evaluering.

Stk. 2. Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om kontrol, tilsyn, regnskaber, revision og evaluering, herunder om afgivelse og indsamling af oplysninger om projekter, om budgetter og om projekt- og situationsrapporter.

Stk. 3. Stk. 1-2 gælder tillige for den statslige medfinansiering af tilskud fra Regionalfonden.

Kapitel 4

Sanktioner, ikrafttrædelse mv.

§ 10. Er der i forbindelse med indgivelse af en ansøgning om tilskud fra Regionalfonden eller i forbindelse med gennemførelsen af et projekt med tilskud fra Regionalfonden afgivet urigtige oplysninger eller fortiet omstændigheder, som er af betydning for berettigelsen af det ydede tilskud, eller er der i øvrigt mod bedre vidende uberettiget modtaget tilskud fra Regionalfonden, skal det med urette modtagne tilskud tilbagebetales med tillæg af renter.

Stk. 2. Er der i forbindelse med indgivelse af en ansøgning om tilskud fra Regionalfonden eller i forbindelse med gennemførelsen af et projekt med tilskud fra Regionalfonden udvist svigagtigt forhold, kan erhvervsministeren bestemme, at den, der er ansvarlig for ansøgningens indgivelse eller for projektets gennemførelse, foruden tilbagebetaling af det modtagne tilskud med tillæg af renter, skal udelukkes fra at modtage tilskud til projekter fra Regionalfonden i et bestemt tidsrum.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte forhold straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 5. Stk. 1-4 gælder tillige for den statslige medfinansiering af tilskud fra Regionalfonden.

§ 11. Loven træder i kraft den 1. januar 1997.

§ 12. I lov om erhvervsfremme, jf. lovbekendtgørelse nr. 724 af 4. september 1995, indsættes i § 2 som nyt stykke: »Stk. 2. Denne lov finder dog ikke anvendelse for så vidt angår medfinansiering af Regionalfondens aktiviteter, jf. lov om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og tilhørende statslig medfinansiering.«

§ 13. De i henhold til § 3, stk. 3, i lov om erhvervsfremme og § 6, stk. 5, i lov om egnsudvikling, jf. lovbekendtgørelse nr. 221 af 13. april 1988, fremsatte krav om tilbagebetaling ved forretningsmæssig succes frafalder.

§ 14. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Behovet for lovgivning udspringer af, at statsrevisorerne har anbefalet, at de ansvarlige ministerier tilvejebringer et lovgrundlag for administrationen af strukturfondene, herunder Regionalfondene, i Danmark.

Statsrevisorernes anbefaling har senest ført til vedtagelse af lov om administrationen af tilskud fra Den Europæiske Socialfond, jf. lov nr. 335 af 1. maj 1996 (socialfondsloven).

Hertil kommer Folketingets behandling af anbefalinger i Regionalpolitisk Redegørelse 1995 om en mere ensartet decentral administration af regionalfondsprojekter i Danmark.

1. Baggrunden for lovforslaget i dansk perspektiv

Lovforslaget tjener to hovedformål. For det første etableres et klarere, mere overskueligt og forenklet grundlag for administrationen af regionalfondsmidler og tilhørende statslig medfinansiering, herunder lovfæstes erhvervsministerens bemyndigelse til at decentralisere administrationen. For det andet samles regelsættet vedrørende tildelingen og administrationen af regionalfondsmidler og statslige medfinansieringsmidler i det samme lovgrundlag.

Den statslige medfinansiering af midler fra Regionalfondene er hidtil hovedsageligt sket med hjemmel i lov om erhvervsfremme. Det findes dog hensigtsmæssigt at udskille hjemlen hertil fra lov om erhvervsfremme til nærværende selvstændige lovkompleks. Det opnås herved, at tildelingen og administrationen af midler fra Regionalfondene henholdsvis den statslige medfinansiering heraf får hjemmel i samme lovgrundlag. Ikke alene af administrative hensyn, men også af hensyn til tilskudsmodtagernes mulighed for at overskue området, findes denne løsning anbefalelsesværdig.

Den administrative konsekvens bliver væsentligst, at det efter lov om erhvervsfremme nedsatte Bevillingsudvalg ikke længere besidder kompetencen til at udstede tilsagn om statslig medfinansiering af regionalfondsindsatsen. Denne kompetence overgår til erhvervsministeren, jf. lovens § 3. Dertil kommer,

at krav efter lov om erhvervsfremmes princip om tilbagebetaling af statslig medfinansiering ved forretningsmæssig succes foreslås frafaldet på dette særlige område.

Lovforslaget indeholder som ramme-/bemyndigelseslov i sig selv ingen grundlæggende ændringer i den eksisterende opbygning af projektadministrationen. Erhvervsministeren er tillagt mulighed for at fastsætte nærmere regler om administrationen.

Når lovforslaget er udformet som en ramme-/bemyndigelseslov, skyldes det flere forhold:

- * Der sikres en ensartethed i forhold til øvrige love omhandlernde strukturfondsadministrationen.
- * Der er tale om en lovfæstelse af eksisterende administrativ praksis.
- * Ændringer i praksis, bl.a. som følge af Råds- og/eller Kommissionsbeslutninger og ændringer i administrativ EU-praksis, kan via erhvervsministerens bemyndigelser udmøntes inden for lovens rammer.

Det skal endelig anføres, at loven og dermed bemyndigelserne til erhvervsministeren vedrører administrationen og ikke politikfastlæggelsen.

Lovforslaget indeholder i kapitel 1 lovens anvendelsesområde. I kapitel 2 fastlægges administrationens organisering. Kapitel 3 drejer sig om regler vedrørende kontrol, tilsyn, opfølgning, regnskaber og evaluering, der er nødvendige for at opfylde de krav, der følger af de relevante forordninger og programmer. I kapitel 4 fastlægges sanktioner, ikrafttrædelse mv.

2. Forholdet til EU-reglerne

Den Europæiske Fond for Regionaludvikling har i henhold til artikel 130 C i Traktaten om Den Europæiske Union til formål at udligne de største regionale skævheder i Fællesskabet ved at deltage i udviklingen og strukturtilpasningen af de områder, der er bagefter i udvikling, og i omstillingen af industriområder, der er i tilbagegang. Statslige midler til medfinansiering af regionalfondsstøtten anvendes med samme formål for øje.

Siden reformen af strukturfondene i 1989 er tilskud normalt blevet ydet til flerårige programmer,

der forhandles mellem den enkelte medlemsstat og Kommissionen. Det er herefter medlemsstaten, der er ansvarlig for, at tilskuddene ydes korrekt.

Reformens formål var at effektivisere struktur-fondsindsatsen, blandt andet ved at forbedre koordineringen mellem fondene. Fondenes indsats er reguleret ved to fælles Rådsforordninger samt en særskilt for hver fond.

De nuværende forordninger skal revideres inden udgangen af 1999, hvilket kan afføde behov for en lovrevisión.

Ansøgning om og administration af EU-støtte til regionaludvikling i Danmark har således p.t. hjemmel i de for Regionalfonden relevante Rådsforordninger, dvs. EØF nr. 2081/93 (rammeforordningen), EØF nr. 2082/93 (koordinationsforordningen) samt EØF nr. 2083/93 (regionalfondsforordningen), alle af 20. juli 1993. Herudover præciserer de af Kommissionen godkendte operationelle programmer administrationen af EU-midlerne.

Seks overordnede mål regulerer strukturfondenes indsats. Der kan anvendes midler fra Regionalfonden under følgende mål:

Mål 1 : Fremme udviklingen i tilbagestående områder.

Mål 2 : Omstilling i regioner i industriel tilbagegang.

Mål 5b: Fremme udviklingen af landdistrikter.

Mål 6 : Fremme af udviklingen og den strukturelle tilpasning af områder med meget lille befolkningstæthed.

Hertil kommer en række fællesskabsinitiativer og pilotprojekter, hvorunder der kan anvendes midler fra Regionalfonden. For Danmarks vedkommende medfinansierer Regionalfonden p.t. programmer under initiativerne INTERREG II, LEADER II, KONVER, SMV, URBAN og PESCA, jf. nedenstående.

Erhvervsministeren er ansvarlig for gennemførelsen af regionalfondsaktiviteterne i Danmark. Erhvervsministeren og arbejdsministeren er for henholdsvis Regionalfonden og Socialfonden ansvarlige for gennemførelsen af mål 2. Erhvervsministeren er koordinerende myndighed for mål 2. Regionalfonden deltager endvidere i mål 5b med landbrugs- og fiskeriministerens som koordinerende myndighed. Danmark har ingen mål 1- og mål 6-områder.

Særligt om de enkelte mål og initiativer

Mål 2-områderne i Danmark er Lolland og det meste af Nordjyllands amt. Ca. 8,5% af Danmarks befolkning er bosat i de to mål 2-områder. Indsatsen fra Regionalfonden retter sig primært mod små og mellemstore virksomheder samt større erhvervsin-

frastruktur-projekter. Regionalfondsindsatsen koordineres med tilskud fra Socialfonden. Programperioden er 1994-1999, opdelt i 1.(1994-96) og 2.(1997-99) delperiode. Fra Regionalfonden er der i gennemsnit årligt afsat ca. 111 mio. kr.

Tilskudsansøgningerne sagsbehandles regionalt med forelæggelse for det regionale forretningsudvalg med deltagelse af et bredt udsnit af repræsentanter fra regionen, bl.a. arbejdstager- og arbejdsgiverside, politikere, embedsmænd m.fl. Forretningsudvalget afslår eller indstiller tilskudsansøgningerne, for så vidt angår regionalfondsmidler, til erhvervsministerens, her Erhvervsfremme Styrelsens, endelige godkendelse. Hidtil har Erhvervsfremme Styrelsen været repræsenteret i de regionale forretningsudvalg, men som en konsekvens af den i 1995 fremlagte Regionalpolitiske Redegørelse ophører dette primo 1997. Det skyldes, at det findes uhensigtsmæssigt, at en offentlig myndighed via repræsentation i et indstillende udvalg er med til at indstille sager til sig selv. Erhvervsfremme Styrelsen varetager formandskabet i overvågningsudvalgene.

Mål 5b-områderne i Danmark er spredt på mange små øer og mindre dele af flere amter. Ca. 6,8% af Danmarks befolkning er bosat i mål 5b-områderne. Indsatsen fra Regionalfonden retter sig mod to hovedområder, virksomhedsudvikling og turisme. Under disse hovedområder ydes primært tilskud til små og mellemstore virksomheder samt større infrastrukturprojekter. Regionalfondsindsatsen koordineres med tilskud fra Landbrugsfonden og Socialfonden. Programperioden er 1994-99. Fra Regionalfonden er der i gennemsnit årligt afsat ca. 27 mio. kr.

Grundet den store geografiske spredning er der foruden overvågningsudvalg også nedsat en central styringskomité. Tilskudsansøgninger afgøres af erhvervsministeren, her Erhvervsfremme Styrelsen, på baggrund af indleveret ansøgningsmateriale og regional indstilling vedrørende regionalfondsmidlerne. For så vidt angår mål 2-, mål 5b- og LEADER II-programmerne er det mellem Erhvervsministeriet, øvrige involverede ministerier, Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening aftalt, at regionale indstillinger om afslag følges, under forudsætning af, at disse er tilstrækkeligt begrundede.

Følgende fællesskabsinitiativprogrammer medfinansieres p.t. i Danmark af Regionalfonden:

INTERREG II, der omhandler grænseoverskridende samarbejde med Tyskland, Sverige samt Polen og de baltiske lande, med ca. 22 mio. kr. årligt.

LEADER II, der er rettet mod udvikling af landdistrikter, med ca. 4 mio. kr. årligt.

KONVER, der har til formål at støtte omstillingen

i forsvarsafhængige områder, med ca. 4 mio. kr. årligt.

SMV, der skal søge at lette små og mellemstore virksomheders tilpasning til det indre marked, med ca. 3 mio. kr. årligt.

URBAN, hvis formål er at udvikle forfaldne områder i byer med over 100.000 indbyggere, med ca. 2 mio. kr. årligt.

PESCA, der er rettet mod udvikling af fiskeriafhængige områder, med ca. 7 mio. kr. årligt.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Da loven er en rammelov, der i det væsentlige fastlægger en hidtil ulovbestemt praksis på såvel det økonomiske som det administrative plan, forventes den ikke at have selvstændige økonomiske eller administrative konsekvenser udover det forhold, at reglerne i lov om erhvervsfremme ikke længere finder anvendelse for den statslige medfinansiering af regionalfondsindsatsen.

Der er i 1996 kalkuleret med en indtægt på 10 mio kr. hidrørende fra tilbagebetalinger som følge af den potentielle succesbetingede tilbagebetalingsforpligtelse vedrørende den statslige medfinansiering - krav, som nu frafaldes ved lovens § 13. Til dato har der imidlertid ikke i videre omfang været grundlag for at kræve tilbagebetaling som følge af virksomhedens forretningsmæssige succes med projektets gennemførelse.

Eventuelle mindre indtægter afholdes inden for Erhvervsministeriets egen ramme på finansloven.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

De erhvervsøkonomiske konsekvenser af loven må forventes at blive begrænsede. På lidt længere sigt må det dog antages, at en ensartet, og dermed mere brugervenlig, administration af regionalfondsmidler og den statslige medfinansiering vil blive til gavn for det danske erhvervsliv.

Miljømæssige konsekvenser

Der forventes ingen selvstændige miljømæssige konsekvenser af lovforslaget. Det sikres, at støttede aktioner er i overensstemmelse med bestemmelser om miljøbeskyttelse, jf. art. 7 i rammeforordningen 2081/93. I forbindelse med prioriteringen af konkrete projekter foretages miljøkonsekvensvurderinger af projekterne.

Høring

Lovforslaget har været sendt i høring hos følgende:

Kommunernes Landsforening, Amdsrådsforeningen, Sammenslutningen af Danske Småer, Rigsrevisionen, Arbejdsministeriet, Landbrugs- og Fiskeriministeriet, Miljø- og Energiministeriet, Finansministeriet, Økonomiministeriet og Udenrigsministeriet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovens formål er at fastlægge administrationen af tilskud fra Regionalfonden med henblik på at skabe klare regler for ansvars- og kompetenceforholdene og større ensartethed i administrationen af de forskellige regionalfondsfinansierede programmer. Loven har endvidere til formål at skabe grundlag for en ensartet administration af regionalfondsmidler og den statslige medfinansiering heraf. Endelig er det et formål med loven, at få lovfæstet erhvervsministerens bemyndigelse til at decentralisere administrationen.

Til § 2

I denne bestemmelse præsenteres Regionalfondens formål samt de aktioner, som fondens indsats i Danmark er koncentreret om. Bestemmelsen er, i lighed med socialfondslovens § 2, af orienterende karakter og ikke en egentlig retsregel, idet den beskriver Regionalfondens overordnede formål og ligeledes beskriver hvorledes denne indsats gennemføres i Danmark.

De i § 2, stk. 3, nævnte programmer udfærdiges af erhvervsministeren i samarbejde med bl.a. de regionale myndigheder.

Til § 3

§ 3 svarer til § 3 i socialfondsloven.

Den allerede gældende overordnede administrative organisering slås her fast. Erhvervsministeren er den øverste administrative myndighed, og det er erhvervsministeren, der er ansvarlig for styring, koordination, tilsyn og kontrol, og herunder kan give tilsgagn om og foretage udbetaling af tilskud fra Regionalfonden med tilhørende statslig medfinansiering.

Erhvervsministerens medfinansiering sker alene med de statslige midler, der via den danske finanslov, p.t. FL-konto 26.34.01.10., anvendes til regionalfondsaktiviteter. Anvendelsen af disse midler er hidtil blevet reguleret af lov om erhvervsfremme og bevilget af Bevillingsudvalget.

Med nærværende lovgivning udskilles den statslige medfinansiering af regionalfondsindsatsen til et selvstændigt lovkompleks.

Bemyndigelsen har til formål at sikre, at regionalfondsstøtten og den statslige medfinansiering administreres på samme lovgrundlag.

Afgørelser om tilsagn under større programmer under de højt prioriterede mål og fællesskabsinitiativer træffes efter regional indstilling. I særlige tilfælde kan der iværksættes aktioner, hvor det f.eks. under hensyn til midlernes størrelse eller den geografiske afgrænsning, ikke er hensigtsmæssigt at betinge afgørelsen af en regional indstilling.

Til § 4

§ 4 svarer til § 6, stk. 1, og § 14, stk. 3-4, i socialfundsloven.

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse. Den giver i forlængelse af § 3 mulighed for at udsende nærmere retningslinier for den administrative tilrettelæggelse af Regionalfondens virksomhed i Danmark. Der tænkes herunder på retningslinier vedrørende projekters og udgifters støtteberettigelse, som bl.a. er afhængige af de til enhver tid gældende retningslinier på området udstedt af Fællesskabets institutioner.

Hvis gennemførelsen af en aktion eller foranstaltning ikke synes at berettige, at der ydes en del af eller hele den bevilgede finansielle støtte, foretages en nærmere undersøgelse heraf inden for rammerne af partnerskabet mellem Kommissionen og medlemsstaten.

På baggrund af denne undersøgelse kan Kommissionen nedsætte eller suspendere støtten for aktionen eller den berørte foranstaltning, hvis undersøgelsen bekræfter en uregelmæssighed eller en betydelig ændring, der berører aktionens eller foranstaltningens art eller gennemførelsesvilkår, og som ikke har været forelagt Kommissionen til godkendelse.

Ethvert beløb, der inddrives som uretmæssigt udbetalt skal tilbagebetales til Kommissionen. På ikke-tilbagebetalte beløb påløber der morarenter i overensstemmelse med finansforordningens regler herom, jf. artikel 24 i samordningsforordningen.

Lovens § 4, stk. 2, giver erhvervsministeren adgang til at nedsætte tilskud eller kræve tilbagebetaling heraf i de angivne tilfælde.

Til § 4, stk. 2, bemærkes særligt, at tilskud efter lov om erhvervsfremme som hovedregel er underlagt en tilbagebetalingspligt i tilfælde af et støttet projekts kommercielle succes. Med nærværende bestemmelse er det ikke længere muligt at opretholde tilbagebetalingspligten i tilfælde af et støttet projekts kom-

mercielle succes. Baggrunden herfor er dels et ønske om større parallelitet i behandlingen af regionalfonds- og statstilskud, dels et ønske om at begrænse de administrative byrder for støttemodtagerne, der typisk er små og mellemstore virksomheder.

Til § 4, stk. 3, bemærkes endeligt, at der har været enkelte konkrete tilfælde, hvor erhvervsministeren har haft behov for helt eller delvist at kunne foretage udbetaling, selv om der endnu ikke er modtaget midler fra Kommissionen. § 4, stk. 3, sammenholdt med § 3, skaber mulighed for, i disse særlige tilfælde, at foretage den nødvendige udbetaling. Bestemmelsen tænkes sjældent anvendt.

Til § 5

§ 5 svarer til § 4, stk. 1, i socialfundsloven.

Denne bestemmelse fastlægger erhvervsministerens ansvar for indgivelse af det relevante materiale til Kommissionen, når der søges om tildeling af midler fra Regionalfondens til Danmark. Det pågældende materiale vil typisk tage form af ansøgningsdokumenter, der er udfærdiget i samarbejde med de regionale myndigheder og andre ministerier, samt materiale med henblik på at opnå Kommissionens godkendelse af den geografiske afgrænsning af støtteberettigede områder i Danmark. Forhandlinger med Kommissionen i forbindelse hermed føres af erhvervsministeren.

De af Kommissionen godkendte programmer indeholder tilstrækkelig fleksibilitet til, at det inden for programperioden, er muligt at tilpasse programmerne til eventuelle nye regionale behov.

Rammeforordningen 2081/93 foreskriver i artikel 5 for det første formerne for finansielle interventioner, der kan tages i anvendelse, og hermed hvilke former en ansøgning kan tage. Medfinansiering af operationelle programmer eller enkeltprogrammeringsdokumenter (EPD) er den normalt anvendte interventionsform. For det andet fastslås det i samme forordning og artikel, at »kun interventionsformer, der fastlægges af medlemsstaten eller af de af medlemsstaten udpegede kompetente myndigheder, og som forelægges Kommissionen af medlemsstaten eller af ethvert andet organ, denne måtte udpege med henblik herpå, (kan) komme på tale«. Statens helt centrale rolle i forbindelse med strukturfondsansøgninger, herunder regionalfondsansøgninger, er hermed fastslået. Den ved § 4 tildelte rolle til erhvervsministeren skal ses som en konsekvens heraf.

Artikel 5 i rammeforordningen angiver blandt andet som undtagelse fra ovenstående interventioner på Kommissionens initiativ, specielt pilot- og demonstrationsprojekter. Sådanne er i regionalfonds-

forordningen 2083/93 opregnet i artikel 10. Disse Kommissions-initierede projekter (forskellige fra EF-initiativer) vil normalt kunne søges direkte af eksempelvis regionale og lokale myndigheder ved fremsendelse af ansøgning til Kommissionen. Da dette forhold ikke fratager staten for et ansvar for en korrekt anvendelse af midlerne, er der på finansloven, efter opfordring fra Rigsrevisionen, etableret en eventalforpligtelse, jf. herved lovens § 3. Ligeledes har Kommissionen forpligtet sig til, inden beslutning om artikel 10-midler til projekter med dansk deltagelse, at informere de danske myndigheder.

Til § 6

Erhvervsministeren gives ved denne bestemmelse mulighed for at delegerer sine beføjelser i henhold til loven til Erhvervsfremme Styrelsen, jf. gældende praksis, som det fremgår af de almindelige bemærkninger.

Til § 7

§ 7 svarer til § 7, stk. 1-5, i socialfundsloven, og der er også her tale om en lovfæstelse af den hidtidige administrative praksis.

I strukturfundsforordningerne er det fastsat, at Kommissionen og den danske stat i partnerskab skal sikre en effektiv overvågning af fondsstøttens anvendelse, dels ved hjælp af rapporter, der udarbejdes efter procedurer, der fastlægges ved fælles overenskomst, dels ved stikprøvekontrol og dertil nedsatte udvalg.

Overvågningsudvalgene nedsættes på grundlag af en aftale mellem Kommissionen og den enkelte medlemsstat. Jf. § 7, stk. 3, varetager Erhvervsministeriet formandsskabet for udvalget. Dog kan der indgås særlige aftaler med Kommissionen i forbindelse med grænseoverskridende programmer (f.eks. INTERREG-programmerne Danmark-Tyskland), hvor formandsskabet kan varetages af en repræsentant fra regionen.

Overvågningsudvalgene tilpasser (inden for de harmoniserede grænser nævnt i de generelle bestemmelser udstedt af Kommissionen) støttebetingelserne samt årsfordelte finansieringsplaner, herunder eventuelle overførsler. Ændringer meddeles Kommissionen og medlemsstaten og finder sted, når disse har bekræftet dem. Kommissionen og medlemsstaten vedtager øvrige ændringer efter udtalelse fra overvågningsudvalgene.

I de generelle bestemmelser vedrørende overvågningsudvalg beskrives udvalgenes sammensætning og opgaver, som følger:

Overvågningsudvalgene består af repræsentanter fra medlemsstaten, herunder repræsentanter fra regionale, lokale eller andre myndigheder og organisationer udpeget af medlemsstaten, samt repræsentanter fra Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank.

Overvågningsudvalgene fastlægger selv deres forretningsorden, herunder bestemmelser om organisationen. Udvalgene træder sammen på initiativ af Kommissionen eller af medlemsstaten. I de særlige tilfælde hvor der er tale om grænseoverskridende programmer, kan udvalget også træde sammen på initiativ af regionen.

Det er i overensstemmelse med de generelle bestemmelser i loven fastlagt, at erhvervsministeriet varetager sekretariatsfunktionen. Denne opgave vil blive løst i et snævert samarbejde med sekretariatene for de regionale udvalg. I forbindelse med grænseoverskridende programmer vil sekretariatsfunktionen dog kunne overdrages til en regional myndighed.

Udvalgene skal føre kontrol med gennemførelsen af enkeltprogrammeringsdokumenterne (programmer) og føre tilsyn med de interventioner, der er godkendt i forbindelse med de fællesskabsinitiativer, der gennemføres i det geografiske område, som omfattes af det respektive udvalgs virke.

Overvågningsudvalgene udarbejder og godkender på det første møde de detaljerede bestemmelser for dets varetagelse af de opgaver, det er blevet pålagt, navnlig for så vidt angår overvågningen og de mellemliggende evalueringer af de enkelte programmer.

Udvalgene skal sikre en god afvikling af de interventioner, der gennemføres inden for rammerne af programmerne, således at de fastsatte mål nås. Udvalgene skal navnlig sikre:

- overholdelse af de fastsatte bestemmelser, herunder også bestemmelserne for, hvorvidt operationer og projekter er støtteberettigede,
- aktionernes og foranstaltningernes overensstemmelse med den fastsatte prioritering og de fastsatte mål,
- overholdelse af de andre fællesskabspolitikker.

Udvalgene fastsætter i deres forretningsorden de operationelle retningslinier for udvælgelse af projekter eller aktioner, idet denne skal ske i overensstemmelse med den prioritering og de udvælgelseskriterier, der er opstillet i programmerne.

Udvalgene varetager overvågning, tilrettelæggelse og undersøgelse af arbejdet i forbindelse med de mellemliggende evalueringer af programmerne på grundlag af de finansielle fysiske indikatorer og de resultatindikatorer, der er defineret heri for prioriteterne og foranstaltningerne.

Udvalgene foreslår enhver foranstaltning, der er nødvendig for, at gennemførelsen af programmerne kan fremskyndes i tilfælde af en forsinkelse, der viser sig ved overvågningen og de mellemliggende evalueringer.

Udvalgene udarbejder og drøfter eventuelle forslag til ændring af programmerne, i overensstemmelse med nærmere fastsatte bestemmelser og procedurer.

Udvalgene fremsætter forslag til anvendelse af de midler, der følger af den årlige indeksering af den oprindelige finansieringsplan for enkeltprogrammeringsdokumentet, gennem en styrkelse af nogle af de eksisterende foranstaltninger og/eller oprettelse af nye foranstaltninger under programmerne.

Udvalgene koordinerer informationsforanstaltningerne under programmerne.

Udvalgene fremsætter forslag om faglig bistand, der skal gennemføres inden for rammerne af den budgetramme, der er afsat til dette formål, og som vedtages af formanden efter samråd med Kommissionens repræsentant.

Udvalgene afgiver udtalelse om udkastene til de årlige gennemførelsesrapporter.

Til § 8

Foruden at lovfæste en hidtil administrativ praksis, er det et formål på én gang at give mulighed for at decentralisere og ensarte administrationen af regionalfondsmidlerne, jf. anbefalingerne i Regionalpolitisk Redegørelse.

En samarbejdsmodel, med inddragelse af regionale indstillingsudvalg, der er nedsat efter ministerens pålæg, vil sikre regionerne stor indflydelse på gennemførelsen af programmerne og samtidig sikre statens forvaltningsmæssige interesser som ansvarlig over for EU. Bestemmelsen giver samtidig adgang til, at ministeren kan kræve nedsatte udvalg nedlagt.

I regioner, hvor der er flere programmer, vil det være naturligt, at regionalfondsprojekterne for disse programmer bliver behandlet i ét udvalg.

Der vil ikke blive nedsat regionale udvalg, hvor kun meget små områder er berettigede til støtte fra Regionalfonden. I sådanne tilfælde forudsættes de berørte kommuner og amter med inddragelse af andre interessenter, herunder Sammenslutningen af Danske Småøer, at foretage indstillingen.

De regionale udvalg skal sammensættes, så de afspejler relevante regionale og lokale interesser med betydning for erhvervsudviklingen, i overensstemmelse med partnerskabsprincippet.

Der oprettes sekretariater for forretningsudvalgene. Sekretariaterne placeres hos den amtslige part.

Sekretariatsopgaverne løses i et ligeværdigt samarbejde mellem amtskommunale og kommunale embedsmænd, medmindre andet aftales lokalt.

Ifølge § 8, stk. 1, har de regionale udvalg til opgave at indstille projekter til erhvervsministerens endelige godkendelse. De regionale udvalgs indstillinger forudsættes fulgt af erhvervsministeren, når indstillingerne er afgivet på baggrund af et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag og er tilstrækkeligt begrundede. Et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag omfatter bl.a., at indstillingerne er i overensstemmelse med forordninger, programmer mv., jf. § 8, stk. 3. Indstillingerne skal i øvrigt kunne rummes inden for eksisterende bevillinger og må ikke stride mod den nationale erhvervspolitiske strategi.

Erhvervsministeriet har til hensigt at indgå skriftlige samarbejdsaftaler med de regionale udvalg og deres sekretariater. Disse samarbejdsaftaler vil mere detaljeret definere parternes ansvar og kompetencer. Aftalerne kan f.eks. beskrive, hvilke oplysninger om de enkelte projektansøgninger, sekretariaterne skal fremskaffe, for at der foreligger et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag. Aftalerne kan herudover bl.a. omhandle den løbende overvågning, ansvarsplacering samt informationsindsats.

For at sikre den fornødne kvalitet i ansøgninger og indstillinger vil Erhvervsministeriet udarbejde vejledende retningslinier for regionalfondsfinansierede programmer, herunder kriterier for støtteberettigelse.

§ 8, stk. 4, giver mulighed for, at erhvervsministeren kan, når særlige forhold taler derfor og efter fastsættelse af nærmere regler herom, kan bemyndige regionale udvalg til at træffe afgørelser om tilsagn om og udbetaling af tilskud fra Regionalfonden.

Bemyndigelsen i § 8, stk. 4, vil kun blive bragt i anvendelse i særlige tilfælde, hvor der er tale om grænseoverskridende programmer (f.eks. INTERREG-programmerne Danmark-Tyskland). Da staten fortsat er ansvarlig over for Kommissionen for anvendelsen af regionalfondsmidlerne, har Rigsrevisionen krævet, at den regionale part (her Sønderjyllands Amt, Fyns Amt og Storstrøms Amt) skal stille garanti over for staten til sikkerhed for eventuel tilbagebetaling af beløb til Kommissionen. Statens potentielle tilbagebetalingsforpligtelse over for Kommissionen er optaget som en eventualforpligtelse på finansloven som modsvar til, at det indkommende beløb fra Kommissionen er optaget som en indtægt på finansloven.

De nærmere regler skal bl.a. sikre, at de traktat- og forordningsmæssige forpligtelser i forhold til behandling af regionalfondsmidlerne overholdes.

Til § 9

§ 9, stk. 1-2 og § 4, stk. 2-3, svarer i al væsentlighed til § 14, stk. 1-5, i socialfondsloven.

Forvaltningen af regionalfondsmidler i Danmark sker principielt efter samme generelle og overordnede regler som den nationale administrative indsats i øvrigt.

Hensigten med bestemmelsen er at slå fast, at det almindelige legalitetsprincip – eller princippet om lovmæssig forvaltning – også gælder fuldt ud for regionalfondsindsatsen. Disse krav, med tilhørende ansvarsforpligtelser, ønskes givet en gennemsigtighed og klarhed, som modsvarer ønskerne fra projekterne, projektadministrationen, de nationale myndigheder, statsrevisorerne, Rigsrevisionen og Kommissionens overvågnings- og kontrolafdelinger.

Det særlige kendetegn ved regionalfondsmidlerne og administrationen heraf i forhold til den nationale medfinansiering er, at tilskuddene administreres på grundlag af »hjemmel« i forordninger, der hovedsageligt gennemføres via programmer.

Disse forordningers indhold er blevet udmøntet, gennem aftaler truffet mellem Kommissionen og den enkelte medlemsstat, i programmer.

I artikel 4 i rammeforordningen 2081/93 er den generelle metode for gennemførelsen af målsætninger og opgaver beskrevet således:

»1. EF-indsatsen udformes som et supplement til de tilsvarende nationale aktioner (foranstaltninger) eller som et bidrag til disse. Den fastlægges ved et snævert samråd mellem Kommissionen, den pågældende medlemsstat og de kompetente myndigheder og organer, herunder, inden for rammerne af de bestemmelser, der følger af den enkelte medlemsstats institutionelle regler og gældende praksis, arbejdsmarkedets parter og økonomiske interesseorganisationer, som medlemsstaten har udpeget på nationalt, regionalt, lokalt eller andet plan, idet disse alle er partnere med et fælles mål. Dette samråd kaldes i det følgende «partnerskab». Partnerskabet omfatter forberedelse, finansiering, samt forudgående vurdering, overvågning og efterfølgende evaluering af aktionerne.

Partnerskabet gennemføres på en sådan måde, at hver enkelt partners institutionelle, juridiske og finansielle beføjelser respekteres.«

Samordningsforordningen indeholder i kapitel VI, »Finansielle bestemmelser«, de generelle krav vedrørende fondenes finansielle administration, herunder om forpligtelser, betalinger, anvendelse af ECU, finansiell kontrol samt nedsættelse, suspension og ophævelse af støtten. Om betalingerne præciseres det særligt, at de skal vedrøre faktisk påløbne udgif-

ter, samt at de skal ske til de endelige støttemodtagere uden nogen form for fradrag eller tilbageholdelse, der kan nedsætte den finansielle støtte, de har krav på.

Vedrørende den finansielle kontrol er det, for at sikre et godt resultat af de aktioner, der gennemføres af offentlige eller private initiativtagere, pålagt medlemsstaterne at træffe de nødvendige foranstaltninger i forbindelse med iværksættelsen af aktionerne til:

- regelmæssigt at konstatere, om foranstaltningerne er gennemført korrekt,
- at forebygge og forfølge uregelmæssigheder,
- at få tilbagebetalt midler, der er gået tabt som følge af misbrug eller forsømmelighed. (Hvis ikke medlemsstaten og/eller den projektadministrerende myndighed og/eller initiativtageren eller projektet kan godtgøre, at de ikke er skyld i misbruget eller forsømmeligheden, er medlemsstaten subsidiært ansvarlig for tilbagebetalingen af de uberettiget udbetalte beløb.)

Udover medlemsstaternes egenkontrol, og uden at gribe ind i denne, kan tjenestemænd eller andre repræsentanter for Kommissionen, bl.a. ved stikprøvekontrol, på stedet kontrollere de aktioner, der finansieres af strukturfondene, samt forvaltnings- og kontrolsystemerne. Kommissionen underretter medlemsstaten herom forud for kontrollen. Embedsmænd eller andre repræsentanter for medlemsstaten kan deltage i kontrollen, jf. herom artikel 23.2 i samordningsforordningen.

I samordningsforordningens kapitel VII er de overordnede krav til overvågning samt vurdering og evaluering fastsat. Kommissionen og medlemsstaten skal som led i partnerskabet sikre en effektiv overvågning af regionalfondsstøttens anvendelse. Denne overvågning sikres ved hjælp af rapporter, stikprøvekontrol samt dertil nedsatte udvalg. Der aftales til dette brug en række fysiske og finansielle indikatorer, som der løbende skal måles på, og der nedsættes overvågningsudvalg for de forskellige programmer.

For de flerårige aktioner skal der efter hvert programårs udløb udarbejdes en situationsrapport, jf. artikel 25.4 i samordningsforordningen. Efter afslutning af en foranstaltning skal der senest 6 måneder efter afslutningen sendes en rapport til Kommissionen.

Overvågningsudvalgene tilpasser om nødvendigt finansieringsplanerne, herunder eventuelle overførsler mellem EU-finansieringskilder og de ændringer i støttesatserne, som følger heraf. Dette skal ske uden at ændre størrelsen af den samlede ydede støtte, og under overholdelse af de fastsatte grænser for de enkelte mål, de oprindeligt fastsatte støttebetin-

gelses, samt, under overholdelse af de budgetmæssige bevillinger og regler.

Disse ændringer meddeles straks Kommissionen og erhvervsministeren. De finder anvendelse, når Kommissionen og erhvervsministeren har bekræftet dem; dette skal ske senest tyve arbejdsdage efter datoen for modtagelsen af meddelelsen. De øvrige ændringer vedtages af Kommissionen i samarbejde med erhvervsministeren efter udtalelse fra overvågningsudvalget, jf. artikel 25.5 i samordningsforordningen.

Vedrørende evalueringer opereres der med en forudgående vurdering (ex-ante evaluering), en midtvejs- og løbende evaluering (on-going) samt en afsluttende evaluering (ex-post evaluering). Kommissionen har styrket denne indsats væsentligt og har nu udfærdiget en omfattende overordnet vejledning for evalueringsindsatsen.

Udformningen af lovens § 9 er sket under behørig hensyntagen til de ovenfor skitserede forordningsregler.

Udmøntningen af ministerens bemyndigelse vil blive koordineret med udmøntningen af tilsvarende bemyndigelser vedrørende regnskab og revision for øvrige strukturfondsmidler. Udmøntningen vil blive tæt fulgt op og konfirmeret af rigsrevisionen.

Til § 10

§ 10 svarer, bortset fra § 10, stk. 4 og dele af stk. 5, til § 13, stk. 1-4, i socialfondsloven.

Selv om der ikke tidligere har været lovgivet om Regionalfondens virksomhed i Danmark, har det ikke været sådan, at det ikke var muligt at sanktionere uhæderlige eller strafbare forhold, da straffeloven under alle omstændigheder har været gældende. Sanktionsbestemmelser vedrørende de statslige medfinansieringsmidler har hidtil været at finde i lov om erhvervsfremme.

I overensstemmelse med, at Rådet for De Europæiske Fællesskaber har vedtaget en konvention om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (svigskonventionen), medtages i lovforslaget bestemmelser om både mindre og mere alvorlige forseelser vedrørende regionalfondsmidler med tilhørende statslig medfinansiering.

I § 10, stk. 1, er der tænkt på de mindre alvorlige, til dels uagtsomme forseelser, og det fastslås, at i de tilfælde skal de modtagne tilskud tilbagebetales med tillæg af renter. Renter beregnes fra fremsættelse af kravet om tilbagebetaling med den rentesats, der er fastsat i renteloven.

I § 10, stk. 2, er der tænkt på de mere alvorlige forseelser, hvor politianmeldelse og straffesag kan komme på tale. Her skal med urette modtagne tilskud naturligvis også tilbagebetales, og der kan tillige træffes beslutning om, at den pågældende for en periode udelukkes fra at modtage tilskud til projekter fra Regionalfondens.

Til § 11

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1997.

Til § 12

Bestemmelsen er en konsekvens af, at administrationen af regionalfondsmidlerne og den statslige medfinansiering samles i én lov.

Til § 13

Med bestemmelsen undtages al ydet medfinansiering af regionale aktiviteter for det generelle princip i lov om erhvervsfremme og lov om egnsudvikling om tilbagebetaling ved forretningsmæssig succes.

Når det foreslås at lade tilbagebetalingsforpligtelsen falde bort, beror det på flere forhold: 1. Der er ikke en tilsvarende tilbagebetalingsforpligtelse knyttet til regionalfondsmidlerne, 2. Bortfaldet kan ses som en regelforenklning, der forbedrer overskueligheden på området, 3. En række potentielle problemsager vil kunne undgås. Med det nuværende administrationsgrundlag, hvor det administrative skøn spiller en dominerende rolle, er der lagt op til omfattende brevvekslinger mellem virksomhedsrådgivere og administratorer om, hvad foretningsmæssig succes er, og om, hvorledes denne måles på projektniveau.

Forslaget vil således medføre en administrativ letelse for virksomhederne.

Bestemmelsen udelukker ikke, at der af andre årsager end forretningsmæssig succes fortsat kan stilles krav om hel eller delvis tilbagebetaling, hvis en virksomhed, institution mv., hvortil der er ydet tilskud, ophører, afhændes, udlejes eller tilsidesætter vilkår for tilskuddet, jf. bestemmelsen i lov om erhvervsfremme § 3, stk. 3, og bestemmelsen i lov om egnsudvikling § 6, stk. 6.

Til § 14

Det foreslås, at loven ikke gælder for Grønland og Færøerne.

Skriftlig fremsættelse (30. oktober 1996)

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Hermed har jeg den ære for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og tilhørende statslig medfinansiering.

(Lovforslag nr. L 47).

Lovforslaget fremsættes i forlængelse af, at statsrevisorerne har anbefalet, at de ansvarlige ministerier tilvejebringer et lovgrundlag for administrationen af strukturfondene, herunder Regionalfonden i Danmark.

Lovforslaget har samtidig, udover at lovfæste en hidtil ulovbestemt administrativ praksis, til formål at etablere et enstrenget grundlag for administration af regionalfondsmidler og den tilhørende statslige medfinansiering.

Således uddyber og præciserer lovforslaget, i overensstemmelse med regeringens anbefalinger i den Regionalpolitiske Redegørelse 1995, erhvervsministerens muligheder for at decentralisere administrationen af regionalfondsprojekter i Danmark.

Lovforslaget indeholder således bl.a. en decentralisering af indstillingskompetencen til regionerne samt rammer for indgåelse af sam-

arbejdsaftaler mellem Erhvervsfremme Styrelsen og de regionale parter.

Erhvervsfremmelovens hjemmel hvad angår den statslige medfinansiering af regionalfondsmidlerne bortfalder, således at både EU- og statslige midler reguleres efter samme lov, hvorved der sikres en ensartet behandling af regionalfondsmidlerne og den statslige medfinansiering. Afledt heraf bortfalder Bevillingsudvalgets kompetence, hvad angår den statslige medfinansiering.

Et sidste element i lovforslaget er, at den hidtidige tilbagebetalingsforpligtelse for den statslige medfinansiering i tilfælde af kommerciel succes frafalder. En sådan forpligtelse gælder ikke EU-midlerne. For at sikre lige behandling af alle støttemodtagere foreslås forpligtelsen ophævet også for allerede afgivne tilsagn.

Regeringen finder, at lovforslaget giver gode rammer for at få etableret en ensartet og samtidig mere decentral administration af regionalfondsprojekter i Danmark.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, tillader jeg mig at anbefale forslaget til det høje Tings velvillige behandling.